

За Христо Кючуков, юбилейно

С Христо се познаваме повече от 20 години. Следя неговото израстване като учен, организатор и университетски преподавател от първите му специализации по психолингвистика и социолингвистика в Софийския университет. Оценявам високо докторатурата му, както и първите изследователски проекти и специализациите му в Холандия, Швеция, САЩ, успешната защита на дисертацията за доктор на науките. Силно впечатление прави постоянният му стремеж към задълбочено усвояване на нови теории и изследователски парадигми. Той има силна вътрешна мотивация да прилага наученото в конкретни изследвания на ромския език и най-вече на ромската детска реч. След като защити дисертация и получи образователната и научна степен „доктор“, Христо продължи с мащабни изследвания в областта на ромския билингвизъм. Получи резултати с голяма научна стойност, които намериха пряко приложение в образователните програми на децата роми.

Още в началото на научния си път той оцени високо експерименталната методология, използването ѝ във всичките ѝ аспекти. Постигна много и с прилагането на статистически методи за проверка на съответните хипотези. Няма да забравя с какъв интерес и амбиция подготвихме и проведохме мащабното изследване на образователните нагласи на българските роми..

Христо мисли в перспектива. Разбира, че качествено и ефективно образование на ромските деца може да се постигне само ако има добре обучени ромски учители. Така стигна до идеята да създаде университетска специалност по начална училищна педагогика с ромски език във Великотърновския университет. Междувременно успя да защити и втората си докторска дисертация и му беше дадена научната степен „доктор на науките“. Многобройните му публикации у нас и в чужбина, както и интензивната му работа по организацията на университетската специалност бяха достатъчно основание да участва и в конкурс за професор. За голямо съжаление, провален опит, въпреки високите оценки на рецензентите. Преживяхме това много тежко. След време дойде и най-лошото – специалността в търновския университет беше закрыта! Очевидно голяма загуба за нашата страна. Защото съм убе-